

tionsgrene, ganske særlig fra Statens indtægtgivende Virksomheder. Jeg har i Regelen, naar jeg stod overfor den vedkommende Minister og hans sagkyndige Embedsmænd, maattet erkende, at en stor Del var uundgaelig nødvendig, og at en anden Del var paatrængende ønskelig, delvis ogsaa ligefrem økonomiske Foranstaltninger, selv om de i Øjeblikket kostede mange Penge, men jeg har maattet skyde en stor Del af disse Krav til Side, fordi Budgetterne dog maatte holdes indenfor rimelige Grænser. Jeg ved, hvor paatrængende disse Krav ere; jeg ved, hvor mange der har banket paa fra Aar til Aar, som ikke i Længden kunne holdes ude, og at det vil koste megen Møje at holde de ekstraordinære Budgetter for disse indtægtgivende Virksomheder nede paa Beløb, der ikke alt for meget overskride det Udgiftsbeløb, de ere blevene holdte nede paa paa Finansloven for 1912—13. Ogsaa af den Grund kan jeg ikke dele det rosenrøde Syn paa Statens finansielle Fremtid. Jeg ser, at Udgiftsbudgettet ikke alene vil vokse efter den Lov, som har raadet for Udgiftsbudgetter i dette og i alle civiliserede Lande i den sidste Menneskealder, men jeg ser særlige Grunde, som jeg godt kunde angive, hvis der var Tid dertil, til, at de og de store Millionkrav ville vokse frem og ikke kunne holdes nede, men ville kræve forøgede Udgifter i den 5-Aars Periode, vi staa overfor.

Det ærede Medlem talte saa om Stats-Laanefonden, om at det var ganske urimeligt, at vi skulde paalægge Skatter for at holde disse Laaneverksamheder i Gang. Det ærede Medlem foregriber der et Spørgsmaal, som ikke ligger for. Vi have nu en Gang de gældende Laanelove, der komme til Revision, naar deres Tid kommer. Det, som det ærede Medlem vil gøre, er at inddrage Renter og Udbytte af Stats-Laanefonden under Statskassens almindelige disponible Midler, men det er at foregribe dette Spørgsmaal. Som jeg har oplyst, vil, hvis Renter og Udbytte inddrages, den disponible Beholdning af Stats-Laanefondens Midler være udtømt i Finansaaret 1915—16, og man vil da have Valget imellem at yde Laanene af de løbende Indtægter eller at ophøre med disse Virksomheder, f. Eks. at ophøre med Husmandsloanene.

Lad os hellere nævne BARNET ved dets rette Navn og sige, at det er egentlig Husmandsloanene, man tænker paa. Loven udløber 1915, men den skal revideres i Samlingen 1913—14, og det kan jo gerne være, der skal staa et Slag mellem Folketing og Landsting om Fortsættelse af disse Udlaan, jeg ved det ikke, men jeg ved kun, at Folketinget vil sikkert holde paa, at vi fortsætte, men paa økonomisk rimeligere Vilkaar end før, saaledes at vi sætte Renten op i Overensstemmelse med den Plan, jeg udviklede i Fjor, saaledes at vi ikke tabe paa Laanene, men vi ville ikke standse med Virksomheden. Det er jo ikke nogen særlig Flothed, som vi her til Lands tillade os ved at bidrage til at skabe smaa selvstændige Virksomheder og Hjem, man har jo det samme med Egnahems-Laanene i Sverige. Ogsaa i England og mange andre Steder har man denne Bevægelse, der gaar hele Verden over, og som vi ere delagtige i ligesom andre, og jeg tror ikke, at det vil lykkes dette Ting at standse denne Bevægelse. Følgen af, at vi ved Udløbet af 1915—16 have opspist Stats-Laanefondens disponible Formue, vil blive den, at der kommer en Merudgift paa det aarlige Budget paa over 2½ Million, idet nemlig 10,400,000 Kr. er det Beløb, der efter Statsanstaltens Beregning i de 4 resterende Aar indtil 1920 maa tilskydes af de løbende Indtægter for at kunne fortsætte med Virksomheden paa den Maade, som vi have den nu.

Det ærede Medlem gjorde nogle retropektive Bemærkninger med Hensyn til Arveafgiften. Saa vidt mig bekendt deltog jeg ikke med et eneste Ord i Forhandlingen om Arveafgiftsloven i Samlingen 1907—08. Jeg var, som jeg oftere har gjort opmærksom paa, ikke Finansminister den Gang, men alene Folketingsmand og Ordfører i Folketinget for Toldlovsforlaget, men jeg havde ikke mere end enhver anden Rigsdagsmand med Arveafgiftsloven at gøre og er ikke fremkommen med nogen som helst særlig Udtalelse angaaende denne Lov.

Til det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (Hey) vil jeg rette en Tak for hans Udtalelse angaaende Situationen. Det forekommer mig, at det ærede Medlem ser ret